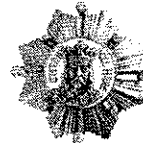

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

Pr. 209/25.09.19
CEB

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-6456 din 22.10. 2019
La nr. 209 din 25.09.2019

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului de lege cu privire la importul unor autovehicule.

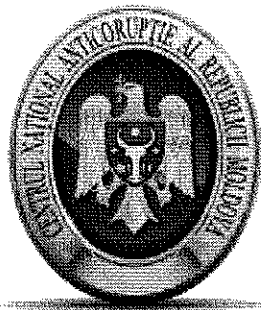
Anexă: potrivit textului – 3 (trei) file.

Director

Ruslan FLOCEA

Ex.: Crețiu Ilie
Tel.: 022 257 308

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	2116
"24" 10	2019
Ora	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO19/6093 din 22.10.2019

la proiectul de lege cu privire la importul unor autovehicule (Instituția Publică Centrul de Excelență în Transporturi din orașul Chișinău)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul, iar autor nemijlocit este Deputatul în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespondere cu legea, altor părți interesate;*

- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului de decizie nu se regăsește pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova, ceea ce constituie o abatere de la prevederile legale cu privire la transparența procesului de elaborare a deciziilor, statuate la art.8 lit.a) din Legea nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

Deși proiectul a fost elaborat cu abateri de la normele legale cu privire la transparența în procesul decizional, părțile interesate au avut acces la proiect și materialele aferente acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Scopul proiectului nu este menționat în nota informativă, însă poate fi dedus că scopul acestuia este de a scuti Centrul de excelență în transporturi de impozitele referitoare la importul a 6 autovehicule.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune, cu titlu de excepție, importul a 6 mijloace de transport, anul fabricării acestora fiind cuprins în perioada 1994 - 2011, cu scutirea de plata drepturilor de import în beneficiul Centrului de excelență în transporturi din mun. Chișinău, precum și fără înmatricularea în baza de date a Agenției Servicii Publice.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin proiect se promovează interesul public de susținere a Centrului de excelență în transporturi din mun. Chișinău, prin facilitarea acestuia la importul a 6 autovehicule care sunt donate de către Liceul tehnic Marcel Callo din Redon, Franța.

Din alt punct de vedere, menționăm că o astfel de practică, a scutirilor de plata drepturilor de import și de exceptare a prohibiției importului vehiculelor cu termenul de exploatare mai mare de 10 ani, poate genera o discriminare a altor subiecți aflați într-o situație juridică similară, dar care se conformează legislației naționale.

În acest sens, se poate menționa că proiectul promovează o excepție de la regula generală de achitare a taxelor legal instituite conform procedurilor în vigoare și interzicerea importului mijloacelor de transport auto cu termenul de exploatare de peste 10 ani.

Acest fapt instituie un precedent judiciar periculos, determinând o inechitate în privința contribuabililor, fapt ce va impulsiona înaintarea solicitărilor de acest gen.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Nota informativă descrie sumar condițiile care au impus elaborarea proiectului, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, redând în acest sens principalele prevederi ale proiectului și evidențind elementele noi pe care le introduce proiectul în raport cu reglementările existente.

Considerăm că autorul proiectului în nota informativă nu distinge prin evidențierea caracterului de excepție al normelor din proiect, precum și nu redă eventualele efecte negative ulterior aprobării proiectului.

Ținând cont că proiectul aduce beneficii, atât societății, cât și instituției de învățământ, totuși acesta constituie premisă pentru solicitarea de la scutirea plății taxelor legale și importul autovehiculelor cu termenul de exploatare mai mare de 10 ani și a altor subiecți de drept cointeresați.

În aceste împrejurări, vor fi create condiții prielnice de a găsi pârghii legale de eschivare de la plata taxelor legale și a prohibiției de import în legătură cu termenul de exploatare, cu invocarea unui scop nobil.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară”.*

În mod direct, implementarea proiectului prenotat nu presupune alocarea de mijloace financiare din bugetul de stat.

Proiectul, însă, are un impact bugetar, în sensul micșorării veniturilor la bugetul de stat. Scutirea de la plata drepturilor de import pentru 6 mijloace de transport va avea drept efect diminuarea încasărilor la bugetul de stat.

În acest sens, menționăm că nota informativă este lacunară la aspectul privind suma mijloacelor financiare de care bugetul de stat va fi lipsit la importul autovehiculelor respective.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea 100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Proiectul de lege examinat prevede excepții de la prevederile Codului Fiscal, Codului Vamal și Legii cu privire la tariful vamal pentru a importa 6 mijloace de transport auto cu scutirea de plata drepturilor de import și exceptarea de la prohibiția importului mijloacelor de transport cu termenul de exploatare mai mare de 10 ani.

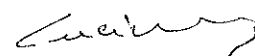
Pe această cale atragem atenția legiuitorului asupra faptului că la moment cadrul legal național este lacunar și nu conține norme exprese care să conțină reguli clare, transparente care să reglementeze modalitatea de solicitare a unor astfel de facilități, precum și asigurarea verificării post-introducere în țară a condițiilor de utilizare a bunurilor introduse.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul legii reglementează în mod indirect activitatea Serviciului Vamal care urmează să aplice prevederile actului legislativ de excepție prin realizarea măsurilor necesare, care vor asigura importul mijloacelor de transport menționate expres în proiect.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -

Obiecție generală asupra proiectului

Obiecții:

Prin proiect se urmărește importul a 6 mijloace de import cu exceptarea de la prevederile actelor normative care interzic importul autovehiculelor cu termenul de exploatare mai mare de 10 ani și care prevăd perceperea anumitor taxe.

Având în vedere anul de fabricare al autovehiculelor menționate în proiect, rezultă faptul că 5 autovehicule, fiind fabricate în anii 1994-2001, sunt interzise pentru import în Republica Moldova. Dintre acestea, 2 autovehicule au o vârstă de 25 de ani.

Inițial precizăm faptul că la moment cadrul legal național este lipsit de norme generale, impersonale care ar reglementa cazurile și procedura de import a unor bunuri prohibite, dobândite din donații și au un scop didactic. Promovarea proiectelor de lege de excepție, într-un mod sporadic, nu profită interesului public, creând senzația de nedreptate și comportament arbitrar. În contextul în care mai multe asemenea proiecte s-au promovat în legislativ, se impune adoptarea unei viziuni echilibrate exprimată într-o soluție legislativă care va fi general-aplicabilă tuturor situațiilor tipice și va fi predictibilă.

Adăugător se atenționează asupra vârstei autovehiculelor propuse spre import în privința relevanței acestora pentru procesul didactic, dar și riscurile pentru mediul înconjurător. Or, vârsta înaintată și gradul de uzură fizică și morală a autovehiculelor, prezintă riscuri pentru atingerea interesului nobil urmărit de către autor.

Prin urmare se recomandă elaborarea unui act normativ general, impersonal, obligatoriu care să reglementeze cazurile și modalitatea de solicitare a unor astfel de facilități, precum și asigurarea verificării post-introducere în țară a condițiilor de utilizare a bunurilor introduse.

De asemenea, se impune analiza minuțioasă a impactului importului bunurilor prohibite la import, atât din punct de vedere al procesului didactic în care vor fi implicate, cât și din punctul de vedere al protecției mediului înconjurător.

Recomandări:

Se recomandă elaborarea unui act normativ general, impersonal, obligatoriu care să reglementeze cazurile și modalitatea de solicitare a unor facilități precum cele prevăzute în proiect, precum și asigurarea verificării post-introducere în țară a condițiilor de utilizare a bunurilor introduse.

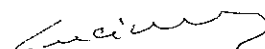
De asemenea, se impune analiza minuțioasă a impactului importului autovehiculelor prohibite la import, atât din punct de vedere al procesului didactic în care vor fi implicate, cât și din punctul de vedere al protecției mediului înconjurător.

Factori de risc:

- Lacună de drept
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

IV. Concluzia expertizei

Prin proiect se propune, cu titlu de excepție, importul a 6 mijloace de transport, anul fabricării acestora fiind cuprins în perioada 1994 - 2011, cu scutirea de plata drepturilor de import în beneficiul Centrului de excelență în transporturi din mun. Chișinău, precum și fără înmatricularea în baza de date a Agenției Servicii Publice.

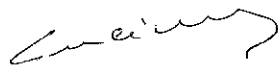
În pofida promovării interesului public de susținere a activității Centrului de excelență în transporturi, prin facilitarea importului mijloacelor de transport, care sunt donate de o instituție de învățământ din Franța, totuși proiectele de acest gen tind să impulsioneze subiecții de drept în nerespectarea cadrului legal în ceea ce privește achitarea drepturilor de import și prohibiția importului autovehiculelor cu termenul de exploatare mai mare de 10 ani. Se reliefează intenția ca, prin căi legale, să se eludeze aplicarea cadrului legal general.

În acest sens, proiectul va crea bază legală de solicitare a scutirilor de acest fel și de către alți subiecți de drept.

În acest context, legiuitorul urmează să examineze minuțios și să trateze în condiții de egalitate și obiectivitate fiecare subiect de drept aflat în aceeași situație juridică, iar promovarea proiectului să fie analizată din perspectiva asigurării interesului public general.

Totodată, atragem atenția legiuitorului asupra faptului că la moment cadrul legal național este lacunar și nu conține norme exprese care să conțină reguli clare, transparente care să reglementeze modalitatea de solicitare a unor astfel de facilități, precum și asigurarea verificării post-introducere în țară a condițiilor de utilizare a bunurilor introduse.

22.10.2019

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Ilie Creciun , Inspector principal